

POSUDEK KONZULTANTA

rigorózní práce Mgr. Jaroslavy Zelené „Důchodové pojištění v České republice“

Předložený elaborát je zpracován na závažné a aktuální téma z hlediska současného, zejména však budoucího legislativního vývoje. Zvoleným tématem se autorka zabývá v širších souvislostech – především z aspektů právních, ale i politicko-sociologických.

Text rigorózní práce o rozsahu 129 stran je (kromě úvodu a závěru) rozdělen do devíti částí, dále zpravidla podrobněji členěných. První z nich nastiňuje historický vývoj důchodového pojištění na území dnešní ČR od roku 1918 do roku 1989 a poté v devadesátých letech 20.století, kde zdůrazňuje okolnosti a význam přijetí zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, a stručně charakterizuje obsah jeho pozdějších novel. Druhá kapitola nazvaná „Právo na hmotné zabezpečení ve stáří“ uvádí hlavní prameny platné právní úpravy důchodového pojištění v ČR, ale i významné mezinárodněprávní předpisy a legislativu EU týkající se předmětné oblasti. Ve třetí kapitole autorka charakterizuje jednotlivé součásti systému sociálního zabezpečení a způsob jejich financování. Stěžejní část rigorózní práce z hlediska obsahu i rozsahu tvoří následující 4 kapitoly (4.-7.). Autorka zde nejprve podává podrobnou analýzu platné právní úpravy důchodového pojištění (dle zákona č. 155/1995 Sb.) a poté se zaměřuje na doplňkové důchodové systémy (tzv. „druhý“ a „třetí“ pilíř), jejich účel a současnou úpravu. V návaznosti na tuto část práce autorka zařadila též samostatnou kapitolu uvádějící postoj české veřejnosti k průběhu důchodové reformy, úroveň informovanosti a názory na novou úpravu důchodového spoření a doplňkového penzijního spoření. Závěrečná kapitola je věnována strategii EU v oblasti řešení problémů spojených se stárnutím evropské populace (tzv. Bílá kniha). V samotném závěru práce autorka shrnuje poznatky, k nimž dospěla, hodnotí platnou právní úpravu i některé zkušenosti s jejím uplatňováním v praxi a v této souvislosti uvádí některé návrhy *de lege ferenda*.

Lze konstatovat, že stanovený cíl rigorózní práce *podat ucelený přehled o důchodovém pojištění z hlediska historického vývoje i současné právní úpravy,*

charakterizovat postup realizace důchodové reformy včetně úpravy doplňkových systémů se podařilo splnit a zvolené téma obsahově vyčerpat. Elaborát je po stránce formální i obsahové zpracován na adekvátní úrovni a svědčí o skutečném zájmu autorky o zkoumanou problematiku, dobré orientaci v příslušné právní úpravě a schopnosti formulovat vlastní názory.

Rigorozantka při zpracování vycházela z širokého okruhu odborné literatury, kterou uvážlivě používá a správně cituje. Pozitivně je třeba hodnotit i grafy a tabulky se statistickými údaji, které text vhodným způsobem doplňují. Rovněž je třeba ocenit vlastní názory a stanoviska autorky uváděné v souvislosti s analyzovanými problémy.

Pokud se v práci vyskytují určité nedostatky, mají spíše povahu nepřesností (s 64 - v podmínkách pro vznik nároku na pozůstalostní důchod již není rozlišován plný a částečný invalidní důchod) či nevhodně zvolených formulací (např. s.6 – v *demografických* státech, s. 21 – soustava sociálního zabezpečení je koncipována jako *skládanka* tří základních složek, s. 125 – přijata širokým *kompromisem* s. 128 – *polštář* pro stáří).

Závěrem konstatuji, že předložená rigorózní práce splňuje požadavky stanovené Rigorózním řádem Právnické fakulty UK, a proto ji **d o p o r u č u j i** k obhajobě.

Navrhuji, aby rigorozantka v rámci diskuse při obhajobě pohovořila o svých názorech a návrzích uváděných v závěru práce, zejména blíže konkretizovala, jaké další možnosti pro zabezpečení ve stáří v budoucnu spatřuje v oblasti státní sociální podpory a sociální pomoci.

17. 2 2013

Doc.JUDr.M.Vysokajová,CSc.